

آشنایی با

هنر پرسشگری سقراطی

بر اساس مفاهیم و ابزارهای تفکر انتقادی

ریچارد پل، لیندا الدر

ترجمه‌ی پیام یزدانی

نشر اختران

سرشناسه	پل، ریچارد Paul, Richard
عنوان و نام پدیدآور	آشنایی با هنر پرسشگری سقراطی - بر اساس مفاهیم و ابزارهای تفکر انتقادی / لیندا الدر، ریچارد پل؛ مترجم پیام یزدانی
مشخصات نشر	تهران: اختران، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۱۵۲ ص. ۳۱/۵×۱۴/۵ س. م
شابک	۹۷۸۹۶۴۲۰۷-۱۸۵-۲
فهرست‌نویس	فیا.
پادداشت	عنوان اصلی: <i>The thinker's guide to the art of Socratic questioning: based on critical thinking concepts & tools</i> , 2016
موضوع	پرسشگری Questioning
موضوع	سقراط ۳۹۹-۳۹۹ ق.م
موضوع	تفکر انتقادی critical thinking
شماره افزوده	در، لیندا Elder, Linda ۱۹۶۳
شماره افزوده	یزدانی، پیام، ۱۳۳۷ - مترجم.
ردمبندی کنگره	۱۳۹۷ / ۱۰۲۷/۳۴ / LB
ردمبندی دیویی	۳۷۱/۳۷
شماره کتابشناسی ملی	۵۲۶۸۲۵۴

نشر اختران

با تشکر از دکتر اکبر سلطانی مسئول گروه تفکر نقاد ابن سینا

آشنایی با هنر پرسشگری سقراطی
بر اساس مفاهیم و ابزارهای تفکر انتقادی

لیندا الدر، ریچارد پل
ترجمه‌ی پیام یزدانی
طرح جلد: ابراهیم حقیقی
نوبت چاپ: اول ۱۳۹۷
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
چاپ و صحافی بهمن

کارگر جنوبی، روانپور، پ ۱۵۲، ط ۱، تلفن: ۶۶۴۱۰۳۲۵ و 090Akhtaran فروشگاه: ۶۶۴۱۱۳۲۹
www.akhtaranbook.ir - info@akhtaranbook.ir - instagram.com/akhtaranpub

شابک: ۹۷۸۹۶۴۲۰۷-۱۸۵-۲
همه‌ی حقوق محفوظ است

بها: ۲۴۰۰۰ تومان

فهرست

۹.....سخنی با خواننده.....

۱۱.....مقدمه.....

بخش اول

۱۵.....دسته‌بندی پرسش‌های سقراطی.....

۱۶.....پرسش‌های مربوط به مؤلفه‌های تفکر.....

۲۰.....پرسش‌های مربوط به کیفیت استدلال.....

۲۴.....فهرست بررسی پرسشگری سقراطی.....

۲۷.....چهار جهت برای بررسی تفکر.....

۲۹.....سه نوع پرسش.....

۳۰.....پرسش‌های تک‌نظام، بی‌نظام و محل مناقشه.....

۳۴.....پرسش در مورد پرسش‌ها؛ شناسایی پرسش‌های پشایند.....

۳۵.....طرح پرسش‌های پیچیده‌ی میان‌رشته‌ای.....

بخش دوم

۴۱.....من چند گفت‌وگوی سقراطی.....

۴۳.....بررسی ذهن و طرز کار آن.....

۵۲.....کمک به دانش‌آموزان در نظم‌بخشی به اندیشه‌ها برای نگارش.....

۵۷.....کمک به دانش‌آموزان برای تفکر عمیق در مورد مفاهیم بنیادی.....

۶۳.....کمک به دانش‌آموزان برای تفکر جدی در مورد مسائل پیچیده‌ی اجتماعی.....

بخش سوم

۷۱.....فوت‌وفن پرسشگری سقراطی.....

۷۱.....سه نوع گفت‌وگوی سقراطی.....

۷۱.....گفت‌وگوی خودانگیخته با ازپیش‌طراحی‌نشده.....

۷۳.....گفت‌وگوی کاوشگرانه.....

۷۵.....گفت‌وگوی متمرکز.....

- ۷۹..... ابراز کنجکاوی درباره‌ی حقیقت و معنا
- ۸۱..... منشأ باورهای دانش‌آموزان
- ۸۴..... رهنمودهای کلی برای پرستگری سقراطی

بخش چهارم

- ۸۷..... کارکرد پرسش در تفکر، آموختن، و آموزش دادن
- ۸۷..... آموزگار در مقام پرستگر
- ۸۸..... درک مطالب درسی به صورت نظامی به هم پیوسته و مرتبط با زندگی
- ۹۱..... تفکر بر اثر پرسش برانگیخته می‌شود

بخش پنجم

- ۹۵..... سقراط، روش سقراطی، و تفکر انتقادی
- ۹۵..... تعریف پرستگری سقراطی
- ۹۷..... درباره‌ی سقراط
- ۹۹..... فضیلت‌های فکری در سلوک سقراط
- ۱۰۱..... ماهیت نظام‌مند روش سقراطی
- ۱۰۲..... محور قرار دادن فرایند دیالکتیک در کار آموزش
- ۱۰۲..... میراث تاریخی سقراط
- ۱۰۳..... مفهوم تفکر انتقادی
- ۱۰۵..... آنچه تفکر انتقادی وارد پرستگری سقراطی می‌کند

پیوست‌ها

- ۱۰۷..... یک: الگوهای آموزشی برای گفت‌وگوی سقراطی
- ۱۱۱..... دو: تحلیل یکی از مکالمات سقراط: «دیتیفروه اثر افلاطون»
- ۱۲۸..... سه: باز هم درباره‌ی سقراط
- ۱۳۳..... واژه‌نامه

سخنی با خواننده

بعید است کسی بتواند مضرک انتقادی خوبی باشد بی آنکه اهل پرسشگری عمیق باشد. و در میان اهل پرسشگری، کامل عیارتر از سقراط بعید است بتوان کسی را تصور کرد. کسی که به واقع دلبسته‌ی تفکر انتقادی باشد به پرسشگری نیز علاقه‌مند خواهد بود؛ و طبیعی است که آموختن شیوه‌ی سقراطی آغازگر چنین راهی باشد. برای آموختن از سقراط طبعاً باید مؤلفه‌های شیوه‌ی او را بشناسیم و کاریست آن‌ها را تمرین کنیم. بدون شناخت این مؤلفه‌ها نمی‌توان راهبردهایی را که شالوده‌ی پرسشگری به شیوه‌ی سقراطی است عمیقاً درک کرد. شیوه‌ی سقراطی را باید در زمینه‌ی مقتضی قرار داد؛ و در این زمینه‌مندسازای روحیه‌ی پرسشگری به شیوه‌ی سقراط مهم‌تر از نحوه‌ی بیان آن است.

در این کتاب راهنما مؤلفه‌های پرسشگری سقراطی واکاوی شده و در کنار آن نمونه‌هایی از کاربرد این شیوه در مقاطع مختلف آموزشی (از ابتدایی تا متوسطه) به دست داده شده است.

برای آغاز ممارست در پرسشگری سقراطی، کل را با مقدمات تفکر انتقادی آغاز می‌کنیم (بخش اول)، سپس نمونه‌هایی از گفت‌وگوی سقراطی می‌آوریم (بخش دوم)، و بعد به سراغ قوت‌های گفت‌وگوی سقراطی می‌رویم (بخش سوم). در بخش چهارم و پنجم نیز به اهمیت پرسشگری در آموزش، میراث سقراط، و پیوند پرسشگری سقراطی با تفکر انتقادی پرداخته‌ایم.

با پرسشگری به شیوه‌ی سقراط - نعمق در باورهای آدمی و علت این باورها - به تدریج درمی‌یابید که احاطه‌ی بیش‌تری بر نحوه‌ی تفکر خود و همچنین تفکر دیگران دارید. در مورد خود و شاگردان‌تان شکیبایی به خرج بدهید. مهارت در پرسشگری سقراطی زمان می‌برد، اما ارزشش را دارد.

امیدواریم این راهنما در مهارت‌یابی در هنر پرسشگری عمیق برای شما و شاگردان‌تان مفید واقع شود.